

Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo

Presentación

A Facultade de Ciencias Empresariais de Ourense está localizada no Edificio Xurídico Empresarial do Campus Universitario en pleno centro da cidade.

A oferta educativa para o próximo curso 2020-2021 no Centro é:

Títulos de Grao:

- **GRADO EN ADMINISTRACIÓN E DIRECCIÓN DE EMPRESAS20-**
- **GRADO EN TURISMO**
- **PROGRAMA CONXUNTO DE ESTUDOS ADMINISTRACIÓN E DIRECCIÓN DE EMPRESAS + ENXEÑERÍA INFORMÁTICA**
- **PROGRAMA CONXUNTO DE ESTUDOS ADMINISTRACIÓN E DIRECCIÓN DE EMPRESAS + DEREITO**
- **PROGRAMA CONXUNTO TURISMO + XEOGRAFÍA E HISTORIA**
- **GRAO EN ADE CON RECOÑECEMENTO MUTUO DE ESTUDOS POLA UNIVERSIDADE DE VIGO E A HOCHSCHULE BREMENERHAVEN (ALEMAÑA)**

Desde o curso 2015-2016, grazas a un acordo de cooperación Inter-Institucional con Hochschule Bremerhaven, a Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo oferta o **Programa de Dobre Grado Internacional** en Administración e Dirección de Empresas (Business Administration & Management) da **Universidade de Vigo** e Bachelor of Arts in Business Administration en **Hochschule-Bremerhaven**. Ademais, por terceiro ano consecutivo ofértase o programa **ADE INTERNACIONAL** con mais de 60 créditos impartidos en inglés. No curso 2016-2017 iníciase a oferta do programa **TURISMO INTERNACIONAL** con mais de 39 créditos impartidos en inglés.

Con estes acordos e programas a Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo aposta pola internacionalización dos estudos e a participación dos estudantes en programas de mobilidade e intercambio, abrindo un abanico a novos horizontes e opcións de futuro.

En canto á oferta de POSGRAOS da Facultade de Ciencias Empresariais e Turismo:

- **MESTRADO OFICIAL EN DIRECCIÓN E PLANIFICACIÓN DO TURISMO**
- **MESTRADO OFICIAL EN XESTION EMPRESARIAL DO DEPORTE**

Para obter máis información visita a nosa páxina web <http://www.fcetou.uvigo.es/>

¡Ven a visitarnos!

Organigrama

EQUIPA DECANAL

Decana

María Montserrat Cruz González
Teléfono: 988 368 800
e-mail: decano.eto@uvigo.es

Secretario

Alberto Vaquero García
Teléfono: 988 368 762
e-mail: secretario.facultade.eto@uvigo.es

Vicedecano de Ordenación Académica

Francisco Tugores Martorell
Teléfono: 988 368 770
e-mail: ftugores@uvigo.es

Vicedecano de Estudos de Grao e Xestión Informática

Javier Sánchez Sellero
Teléfono: 988 368 742
e-mail: javiss@uvigo.es

Vicedecano de Calidade

Juan Manuel de los Rios Sánchez
Teléfono: 988 368 816
e-mail: jmrrios@uvigo.es

Vicedecana de Relacións Internacionais

Elena De Prada Creo
Teléfono: 988 368 726
e-mail: edeprada@uvigo.es

Localización

Edificio Xurídico-Empresarial
Campus Universitario As Lagoas
32004 Ourense

Conserxería: + 34 988 368 700

Secretaría de alumnado: +34 988 368 803; administracion.eto@uvigo.es

Secretaría de Decanato: +34 988 368 800; secretario.eto@uvigo.es

Relacións Internacionais: edeprada@uvigo.es

Información xeral: info.eto@uvigo.es

Fax: + 34 988 368 923

Páxina web: www.fcetou.uvigo.es

Máster Universitario en Dirección e Planificación do Turismo Interior e de Saúde

Materias**Curso 1**

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
004M097V01101	Xestión das Organizacións Turísticas	1c	6
004M097V01102	Deseño, Comercialización e Promoción de Produtos Turísticos	1c	6
004M097V01103	Planificación de Destinos Turísticos e Desenvolvemento Sostible	1c	6

O04M097V01104	Métodos para a Análise do Turismo e Influencia das Novas Tecnoloxías en Hábitos de Consumo	1c	6
O04M097V01105	Turismo Interior e Rural	1c	6
O04M097V01201	Turismo Termal e de Saúde	2c	9
O04M097V01202	Turismo de Natureza e Ecoturismo	2c	6
O04M097V01203	Prácticas Externas	2c	9
O04M097V01204	Traballo de Fin de Máster	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xestión das Organizacións Turísticas**

Materia	Xestión das Organizacións Turísticas			
Código	O04M097V01101			
Titulación	Máster Universitario en Dirección e Planificación do Turismo Interior e de Saúde			
Descritores	Creditos ECTS 6	Carácter OB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Diéguez Castrillón, María Isabel			
Profesorado	Barajas Alonso, Ángel Antonio Carlos Villamarín, Pablo de Diéguez Castrillón, María Isabel Ferro Soto, Carlos Antonio Rodríguez-Toubes Muñiz, Diego Sánchez Fernández, Patricio Vargas Sánchez, Alfonso A.			
Correo-e	idieguez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	La materia tiene por objetivo a aproximación a la gestión empresarial turística desde una *triple perspectiva: económica, de gestión de la calidad y de gestión de los recursos humanos Proporciona una visión global de la gestión empresarial turística, proporcionando a los estudiantes competencias específicas y relacionadas con la titulación que permitan el desarrollo profesional en el campo de las organizaciones e institución del sector turístico			

Competencias

Código	
CB1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoitado nun contexto de investigación.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
CB4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
CB5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.
CG5	Hipotetizar as novas situacións.
CG6	Aconsellar estratexias e resolver problemas.
CG8	Inferir e valorar con espírito crítico os resultados obtidos.
CE5	Diferenciar a importancia das redes nas que a organización atópase inmersa e usalas para situarse fronte a outras organizacións.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Propor solucións a problemas do ámbito turístico	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG5 CG6 CG8 CE5

Contidos		
Tema		
Módulo I. Xestión económica	Introducción a aspectos contables e financeiros das empresas turísticas tales como as técnicas de xestión económico-financieras, a selección de proxectos de inversión (tanto en condicións de certeza como de incertidume).	
Módulo II. Xestión de RRHH	Ferramentas e técnicas relacionadas co elemento humano dunha organización.	
Módulo III. Xestión da calidade	Modelos de xestión da calidade, e organismos de control e acreditación.	

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	20	30	50
Resolución de problemas de forma autónoma	5	40	45
Traballo tutelado	5	39	44
Lección maxistral	10	0	10
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Se poden empregar como complemento das clases teóricas.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Traballo tutelado	Actividade consistente na análise de casos reais concretos sobre os contidos da materia
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas de forma autónoma	A atención consistirá na resolución de dúbidas e cuestións sobre o contido da materia aplicable ás actividades que se resolven de forma autónoma

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Resolución de problemas de forma autónoma	Valoración polo profesorado da adquisición de competencias. Valoración dos informes finais realizados polos estudantes. Valoración das manifestacións dos estudantes coherentes cos principios establecidos na memoria do título.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG5 CG6 CG8	CE5
Traballo tutelado	Valoración polo profesorado da adquisición de competencias. Valoración dos informes finais realizados polos estudantes. Valoración das manifestacións dos estudantes coherentes cos principios establecidos na memoria do título	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG5 CG8	CE5
Exame de preguntas obxectivas	Proba de seguemento para valoración polo profesorado da adquisición de competencias. Valoración das manifestacións dos estudantes coherentes cos principios establecidos na memoria do título	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG5 CG6 CG8	CE5

Outros comentarios sobre a Avaliación

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as establecidas no calendario oficial do master.

En caso de non superar a materia na primeira convocatoria (xaneiro) o alumno deberá de entregar de novo as actividades non entregadas ou non superadas na convocatoria de xullo. Igualmente deberá repetir o exame na data fixada en xullo no caso de non superar ou non presentarse ao exame de xaneiro.

OBSERVACIÓNS:

Cualquerar evidencia de traballos plaxiados ou copiados suporá unha cualificación de suspenso nas dúas convocatorias

---

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Irimia Diéguez A.I.; Palacín Sánchez, M.J, **Finanzas a corto plazo en las empresas turísticas**, Secretariado de Publicaciones de la Universidad de, 2009

Martínez Villa, A., **Manual de Calidad para Hoteles**, Septem, 2008

Martín Rojo, I; Gaspar González, Ana I., **Administración de los recursos humanos en empresas turísticas**, 978-84-368-2344-8, Pirámide, 2010

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

En caso de que se dean circunstancias excepcionais que impidan a realización do exame de modo presencial, este se realizará na mesma data e hora do calendario oficial de modo online (a través da plataforma faitic). Igualmente, subiranse os contidos da materia e explicacións á plataforma faitic en caso de non poder impartirse na súa totalidade de forma presencial.

As actividades a realizar durante o curso xa se deben entregar mediante a plataforma faitic

---

DATOS IDENTIFICATIVOS**Diseño, Comercialización e Promoción de Produtos Turísticos**

Materia	Deseño, Comercialización e Promoción de Produtos Turísticos			
Código	004M097V01102			
Titulación	Máster Universitario en Dirección e Planificación do Turismo Interior e de Saúde			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Rodríguez Campo, María Lorena			
Profesorado	Cerviño Fernández, Julio Ferreira Alves Cardoso, Lucilia María Parra López, Eduardo Pelegrín Borondo, Jorge Rodríguez Campo, María Lorena Rodríguez Comesaña, Lorenzo Seara Sobrino, Alexandra			
Correo-e	lorenarcampo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Partirase de conceptos de marketing turístico para centrarse no deseño, creación e desenvolvemento de produtos turísticos (bloque I) e posteriormente, utilizar as ferramentas do mix promocional para a súa comercialización (bloque II)			

Competencias

Código	
CB1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoito nun contexto de investigación.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
CB4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
CB5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.
CG1	Analizar e relacionar a dimensión e o carácter dinámico do Turismo e o seu incidencia na Xestión e Dirección.
CG2	Predecir os potenciais turísticos dun territorio.
CG3	Utilizar métodos de xestión empresarial que conduzan á innovación e desenvolvemento do negocio.
CG4	Definir prioridades na consecución de obxectivos.
CG5	Hipotetizar as novas situacións.
CG6	Aconsellar estratexias e resolver problemas.
CG7	Planear nun contexto de responsabilidade social.
CG9	Aplicar as técnicas de promoción e de marketing de servizos.
CG10	Negociar: chegar a acordos.
CG11	Organizar e liderar equipos.
CG12	Definir as competencias e habilidades a nivel individual, grupal e organizativo.
CG13	Promover o coñecemento e desenvolver instrumentos e procedementos que sexan sensibles ao recoñecemento das diferenzas entre mulleres e homes, procedencia e funcionalidade, á vez que potencien o enriquecemento humano dos equipos e das persoas sen diferenciar en canto a xénero, oportunidades e accesibilidade para todos, incluíndo os valores democráticos da sociedade europea actual, o fomento da cultura da paz e a protección medioambiental.
CE2	Analizar críticamente a información económico-patrimonial das organizacións turísticas.
CE3	Aplicar sistemas de calidade e xestión medioambiental, económica e social.
CE4	Explicar o marco legal que regula as actividades turísticas.

CE5	Diferenciar a importancia das redes nas que a organización atópase inmersa e usalas para situarse fronte a outras organizacións.
CE6	Describir as áreas de xestión da administración pública turística.
CE7	Listar as competencias e funcións das diferentes áreas de xestión.
CE8	Definir as novas tendencias na creación de produtos turísticos.
CE10	Citar as técnicas de dirección empresarial.
CE11	Definir as tendencias e a dinámica do os mercados turísticos.
CE12	Dirixir, organizar e gestionar medioambientalmente os distintos tipos de entidades turísticas, así como dos seus diferentes departamentos (financeiro, comercial, persoal, ...).
CE13	Gestionar o territorio turístico con criterios sostenibles.
CE14	Decidir sobre a aplicación das novas tecnoloxías.
CE16	Deseñar produtos e priorizar proxectos turísticos.
CE18	Valorar sistemas de control da evolución da actividade turística.
CE20	Relacionar axentes implicados no desenvolvemento do produto turístico.
CE21	Construír a imaxe da organización.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Ser capaz de revisar fontes bibliográficas secundarias para crear un paquete turístico, comercializalo e promocionalo.	CB1 CB2 CB3 CB5 CE14 CE16 CE20 CE21
Capacidade para entender e desenvolver o marketing mix da empresa, a partir dos obxectivos xerais da mesma e dos específicos do departamento de marketing	CB1 CB2 CB3 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG9 CE2 CE3 CE5 CE6 CE7 CE8 CE10 CE11 CE12 CE13 CE16 CE18 CE20 CE21

Capacidade para a aplicación e posta en funcionamento de estratexias comerciais dentro dun plan comercial relacionadas coas políticas de produto, precio, distribución e promoción, que se corresponda coas competencias adquiridas	CB1
	CB2
	CB3
	CB4
	CB5
	CG1
	CG2
	CG3
	CG4
	CG5
	CG6
	CG7
	CG9
	CG13
	CE2
	CE3
	CE4
	CE5
	CE6
	CE7
	CE8

Ser capaz de deseñar, crear e desenvolver produtos turísticos en función das necesidades do mercado	CB1
	CB2
	CB3
	CB4
	CB5
	CG1
	CG2
	CG3
	CG6
	CG7
	CG9
	CG10
	CG12
	CE3
	CE4
	CE8
	CE11
	CE13
	CE14
	CE16
	CE20
CE21	

Capacidade para definir un plan de comunicación integral que contribúa a por en valor os paquetes creados, axudando a organización turística a posicionarse e diferenciarse dos seus competidores

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG9
CG10
CG11
CG12
CG13
CE3
CE4
CE5
CE11
CE14
CE20
CE21

Contidos

Tema	
1.- Marketing estratéxico e táctico	1.1.-Introdución ao marketing e Plan de marketing. 1.2.- Segmentación e Posicionamiento.
2.- Deseño e comercialización de produtos turísticos.	1.3.- Marketing-mix. 2.1.- O Produto turístico.
3.- Promoción de produtos turísticos.	2.2.- O entorno actual e as Novas Tendencias na creación de produtos. 2.3.- Xestión da Oferta. Creación de Paquetes Turísticos. 3.1.- Proceso de Comunicación, Fixación de Obxectivos e Presuposto promocional. 3.2.- Ferramentas do Plan de Comunicación Integral. 3.3.- Calendario/timing promocional. 3.4.- Marca de Produtos e Imaxe de Destinos Turísticos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	0	101	101
Traballo tutelado	5	0	5
Estudo de casos	4	0	4
Seminario	25	13	38
Exame de preguntas obxectivas	1	1	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Realización de dous casos en grupo ou individuais
Traballo tutelado	Traballar sobre os casos da avaliación continua
Estudo de casos	Analizaremos en profundidade dúas tipoloxías turísticas
Seminario	Asistencia a Ferias e seminarios presenciais

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	alumnado ten ao redor de 3 horas á semana nas que será atendido de forma persoal para solucionar dúbidas da materia. Tamén vía online a través de correo electrónico. Non forma parte da avaliación

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Resolución de problemas	Plantearanse dous casos	80	CB1	CG6	CE8
			CB2	CG9	CE10
			CB3	CG11	CE11
			CB4		CE13
			CB5		CE16
					CE20
					CE21
Exame de preguntas obxectivas	Na data do examen	20	CB1	CG6	CE8
				CG9	CE10
					CE16
					CE20
					CE21

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para aprobar a materia requírese superar, indistintamente, cada unha das dúas partes: o exame final e os dous casos.

É dicir, esíxese un mínimo do 50% en cada unha das partes para poder facer media coa outra parte.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020-2021. En caso de conflito entre as datas dos exames, prevalecerán as datas sinaladas na páxina web www.masterturismoourense.es

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

- * Metodoloxías docentes que se manteñen: todas.
- * Metodoloxías docentes que se modifican: ningunha.
- * Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías): a través do Campus Remoto da Uvigo.
- * Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir: non.
- * Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe: non é necesaria.
- * Outras modificacións: facilitarase o contido das clases presenciais en vídeos.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Manterase a mesma avaliación vía plataforma Faitic.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Planificación de Destinos Turísticos e Desenvolvemento Sostible**

Materia	Planificación de Destinos Turísticos e Desenvolvemento Sostible			
Código	O04M097V01103			
Titulación	Máster Universitario en Dirección e Planificación do Turismo Interior e de Saúde			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Araújo Vila, Noelia			
Profesorado	Araújo Vila, Noelia Domínguez Vila, Trinidad Paul Carril, Valeria			
Correo-e	naraujo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Desenvólvense os elementos esenciais para a planificación dun destino turístico con enfoque sostible e estratéxica.			

Competencias

Código	
CG1	Analizar e relacionar a dimensión e o carácter dinámico do Turismo e o seu incidencia na Xestión e Dirección.
CG2	Predecir os potenciais turísticos dun territorio.
CG4	Definir prioridades na consecución de obxectivos.
CG5	Hipotetizar as novas situacións.
CG6	Aconsellar estratexias e resolver problemas.
CG8	Inferir e valorar con espírito crítico os resultados obtidos.
CG9	Aplicar as técnicas de promoción e de marketing de servizos.
CG10	Negociar: chegar a acordos.
CG11	Organizar e liderar equipos.
CG12	Definir as competencias e habilidades a nivel individual, grupal e organizativo.
CG13	Promover o coñecemento e desenvolver instrumentos e procedementos que sexan sensibles ao recoñecemento das diferenzas entre mulleres e homes, procedencia e funcionalidad, á vez que potencien o enriquecemento humano dos equipos e das persoas sen diferenciar en canto a xénero, oportunidades e accesibilidade para todos, incluíndo os valores democráticos da sociedade europea actual, o fomento da cultura da paz e a protección medioambiental.
CE1	Aplicar instrumentos de planificación.
CE2	Analizar críticamente a información económico-patrimonial das organizacións turísticas.
CE3	Aplicar sistemas de calidade e xestión medioambiental, económica e social.
CE4	Explicar o marco legal que regula as actividades turísticas.
CE5	Diferenciar a importancia das redes nas que a organización atópase inmersa e usalas para situarse fronte a outras organizacións.
CE7	Listar as competencias e funcións das diferentes áreas de xestión.
CE9	Describir as políticas públicas que afectan ao destino.
CE11	Definir as tendencias e a dinámica do os mercados turísticos.
CE13	Gestionar o territorio turístico con criterios sostenibles.
CE14	Decidir sobre a aplicación das novas tecnoloxías.
CE17	Explicar o destino turístico como sistema.
CE20	Relacionar axentes implicados no desenvolvemento do produto turístico.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

2 Distinguir e identificar a historia da planificación dos destinos turísticos en España en xeral e en Galicia en particular, tendo en consideración un enfoque multiescalar (do campo local ao conxunto do territorio español, pasando polo papel determinante das comunidades autónomas).	CG1 CG2 CE4 CE9 CE11 CE17
3 Identificar e enumerar elementos que achega a sustentabilidade ao turismo.	CG2 CG5 CE3 CE14
4 Enumerar os impactos ambientais do turismo.	CG5 CG10 CE14 CE17
5 Analizar o enfoque estratéxico na planificación, tanto na perspectiva dos destinos como das empresas. No tocante ás estratexias empresariais, achegar contidos relativos a estratexias corporativas e a vantaxes e estratexias competitivas.	CG1 CG5 CG6 CG11 CG12 CE1 CE2 CE17
6 Determinar que engade a análise de clústers en planificación turística, tanto de destinos como de empresas.	CG2 CG4 CG9 CG12 CG13 CE2 CE5 CE7 CE11
7 Identificar cales son as estratexias principais de internacionalización das empresas turísticas e o seu impacto na sustentabilidade dos destinos turísticos de distintos países.	CG4 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CG13 CE2 CE5 CE7 CE11 CE14 CE20
8 Identificar os mecanismos de certificación ambiental turística de empresas e de destinos.	CG8 CG12 CE3 CE13

Contidos

Tema

I. A PLANIFICACIÓN EN TURISMO

- 1.1. Territorio e turismo.
- 1.2. Ordenación do territorio e turismo.
- 1.3. Conceptos clave en ordenación e planificación.
- 1.4. Modelos de planificación de destinos turísticos.

II. O ENFOQUE SUSTENTABLE EN TURISMO

- 2.1. Impactos ambientais do turismo.
- 2.2. Estratexias de desenvolvemento turístico sustentable.
- 2.3. Revisión de experiencias de planificación sustentable de destinos turísticos, con especial incidencia nas zonas antigas das cidades.

III. O ENFOQUE ESTRATÉXICO EN PLANIFICACIÓN DE DESTINOS

- 3.1. Introducción e orixe da planificación estratéxica.
- 3.2. Definición e limitación.
- 3.3. Estrutura dos plans estratéxicos
- 3.4. Prognosis estratéxica.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
--	---------------	--------------------	--------------

Seminario	30	0	30
Traballo tutelado	8	0	8
Estudo de casos	5	0	5
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	5	101	106

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Clases teórico-prácticas. Ditas clases serán impartidas en castelán ou en galego en función da solicitude do alumnado.
Traballo tutelado	Realización de traballos en aula.
Estudo de casos	Estudo de casos prácticos vinculados coa materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Na propia aula e a través de titorías individuais e colectivas.
Seminario	Na propia aula en grupo.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Exame de preguntas obxectivas	Será necesario realizar un exame de control na data fixada para iso. Para superar a materia é de carácter obrigatorio entregar os 3 bloques de actividades, así como realizar o exame, obtendo un mínimo de 4 en cada unha das partes e unha nota media igual ou superior a 5.	10	CG1 CE1 CG2 CE4 CG5 CE5 CG6 CE7 CG10 CE9 CE11 CE13 CE14 CE17 CE20
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumno deberá entregar tres bloques de actividades ao longo do cuadrimestre a través da plataforma Faitic, menú EXERCICIOS (no cartafol correspondente). Para superar a materia será necesario entregar o tres exercicios cunha nota mínima de 4 para que fagan media. A nota final (probos e exame) debe ser superior ou igual a 5.	90	CG1 CE1 CG2 CE2 CG4 CE3 CG5 CE4 CG6 CE5 CG10 CE7 CE9 CE11 CE13 CE14 CE17 CE20

Outros comentarios sobre a Avaliación

En caso de non superar a materia na primeira convocatoria (xaneiro) o estudante deberá entregar de novo as actividades non entregadas ou non superadas, na convocatoria de xullo (data límite de entrega o mesmo día do exame, vía FAITIC, no cartafol correspondente). Igualmente deberá repetir o exame na data fixada en xullo en caso de non superar ou non presentarse ao exame de xaneiro.

Datas de exame: as oficiais do calendario de exames do Máster.

A avaliación será a mesma para as 3 modalidades: presencial, semipresencial e online.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

PAÛL, V.; ARAÚJO, N. e FRAIZ, J.A., **Manual de turismo na natureza e a súa aplicación en Galicia**, 1, Universidade de Vigo, 2011

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

En caso de que se dean circunstancias excepcionais que impidan a realización do exame de modo presencial, este se realizará na mesma data e hora do calendario oficial de modo online (a través da plataforma faitic).

Igualmente, subiranse os contidos da materia e explicacións á plataforma faitic.

As actividades a realizar durante o curso xa se deben entregar mediante a plataforma faitic.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Métodos para a Análise do Turismo e Influencia das Novas Tecnoloxías en Hábitos de Consumo**

Materia	Métodos para a Análise do Turismo e Influencia das Novas Tecnoloxías en Hábitos de Consumo			
Código	O04M097V01104			
Titulación	Máster Universitario en Dirección e Planificación do Turismo Interior e de Saúde			
Descritores	Creditos ECTS 6	Carácter OB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Fraiz Brea, José Antonio			
Profesorado	Araújo Vila, Noelia Cotos Yáñez, Tomas Raimundo Fraiz Brea, José Antonio Guevara Plaza, Antonio Martínez Fernández, Valentin Alejandro Ramos Valcárcel, David			
Correo-e	jafraiz@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia céntrase na investigación de mercados turísticos por mostraxe estatística e o deseño da enquisa. Creación de base de datos. Análise de datos mediante técnicas estatísticas univariábeis, bivariábeis e multivariábeis. Elaboración de informes de resultados. Análise do consumidor de turismo. Papel das novas tecnoloxías no estudo e os hábitos de consumo do potencial turista (compra de billetes por internet, procura de información e comentarios en blogues, webs, redes..., preparación de viaxes, reservas de hoteis online...).			

Competencias

Código	
CG1	Analizar e relacionar a dimensión e o carácter dinámico do Turismo e o seu incidencia na Xestión e Dirección.
CG2	Predecir os potenciais turísticos dun territorio.
CG3	Utilizar métodos de xestión empresarial que conduzan á innovación e desenvolvemento do negocio.
CG4	Definir prioridades na consecución de obxectivos.
CG5	Hipotetizar as novas situacións.
CG6	Aconsellar estratexias e resolver problemas.
CG7	Planear nun contexto de responsabilidade social.
CG8	Inferir e valorar con espírito crítico os resultados obtidos.
CG9	Aplicar as técnicas de promoción e de marketing de servizos.
CG10	Negociar: chegar a acordos.
CG11	Organizar e liderar equipos.
CG12	Definir as competencias e habilidades a nivel individual, grupal e organizativo.
CG13	Promover o coñecemento e desenvolver instrumentos e procedementos que sexan sensibles ao recoñecemento das diferenzas entre mulleres e homes, procedencia e funcionalidade, á vez que potencien o enriquecemento humano dos equipos e das persoas sen diferenciar en canto a xénero, oportunidades e accesibilidade para todos, incluíndo os valores democráticos da sociedade europea actual, o fomento da cultura da paz e a protección medioambiental.
CE18	Valorar sistemas de control da evolución da actividade turística.
CE19	Aplicar técnicas de recolleita e análise de datos.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Comprender a importancia da información de carácter comercial para a toma de decisións no ámbito tanto da xestión de empresas turísticas como de destinos turísticos.	CG1 CG7 CG8 CG10 CG11 CG12 CG13
Identificar os principais estudos e fontes de información e investigación no ámbito turístico.	CG12 CE19
Coñecer e elixir dun modo adecuado entre os diferentes métodos de captación de información para un estudo de carácter turístico.	CG1 CG6 CG7 CG8 CG12 CE19
Ser capaz de establecer ferramentas de recollida de datos e saber tratar eses datos.	CG6 CG12 CE18 CE19
Ser capaz de realizar unha investigación comercial para axudar á toma de decisións empresariais.	CG1 CG2 CG6 CG9 CG10 CG12 CE18 CE19
Coñecer cales son as novas tecnoloxías que se están utilizando no sector turístico.	CG2 CG3 CG9 CG12
Coñecer cales son as pautas de consumo dos consumidores turísticos, así como as novas tendencias, gustos e hábitos.	CG2 CG3 CG4 CG5 CG12 CG13 CE18

Contidos

Tema	
MÓDULO I. NOVAS TECNOLOXÍAS APLICADAS Ao TURISMO	I.1. Web 2.0 I.1.1. Conceptos e filosofía I.1.2. Usuario como xerador de contido (UGC) I.1.3. Uso do medios Blogue, Wikis, Flickr, Slideshare, Youtube, Del.icio.us, Mashups I.1.4. Como medir os resultados: Google Analytics, Google Trends I.2. Redes Sociais I.2.1. Conceptos e arquitectura I.2.2. Promoción a través de Facebook, Google+, Twitter, etc. I.3. Cloud Computing e ferramentas colaborativas I.3.1. SO na nube: eyeOS I.3.2. Google Docs, Dropbox. etc
MÓDULO II. INVESTIGACIÓN DE MERCADOS TURÍSTICOS	II.1. Mecánica da investigación comercial II.2. Investigación cualitativa II.3. Investigación cuantitativa
MÓDULO III. COMPORTEAMENTO DO CONSUMIDOR TURÍSTICO	III.1. O CONSUMIDOR E O COMPORTEAMENTO DE COMPRA III.1.1. O consumidor III.1.2. O comportamento do consumidor e a mercadotecnia III.1.3. O proceso de decisión de compra III.1.4. Factores do proceso de decisión de compra III.2. O CONSUMIDOR TURÍSTICO III.2.1. Factores influentes na compra III.2.2. O novo consumidor turístico III.2.3. Novas tendencias turísticas

IV.1 Introducción á teoría da mostraxe en poboacións finitas: conceptos básicos.
 IV.2 Mostraxe aleatoria simple: descrición, estimadores dos parámetros poboacionais e determinación do tamaño muestral. Selección dunha mostra por m.a.s.
 IV.3 Mostraxe sistemática: descrición, estimadores dos parámetros poboacionais e determinación do tamaño muestral. Comparación con m.a.s. Selección dunha mostra.
 IV.4 Mostraxe estratificado: descrición, estimadores dos parámetros poboacionais, tipos de afixación e determinación do tamaño muestral. Comparación con m.a.s. Selección dunha mostra.
 IV.5 Mostraxe por conglomerados: descrición, estimadores dos parámetros poboacionais e determinación do tamaño muestral. Comparación con m.a.s. . Selección dunha mostra.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	30	0	30
Traballo tutelado	8	0	8
Estudo de casos	5	0	5
Resolución de problemas de forma autónoma	5	101	106
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Clases teórico-prácticas.
Traballo tutelado	Aplicación da teoría a traballos propostos en aula.
Estudo de casos	Estudo de casos prácticos propostos en aula.
Resolución de problemas de forma autónoma	Realización de traballos por parte da alumna fóra de aula.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Atención en grupo na propia aula.
Traballo tutelado	Realización de traballos en aula baixo a supervisión do docente.
Estudo de casos	Orientacións individuais para a resolución de estudos de caso.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas de forma autónoma	A avaliación comprenderá a realización de exercicios e casos prácticos de cada un dos bloques da materia (90% da nota). Para superar a materia é necesario entregar os supostos de todos os bloques así como realizar o exame, sendo necesaria unha nota mínima de 4 en cada unha das partes e unha media igual ou superior a 5. A entrega das actividades farase a través de faitic, menú exercicios.	90	CG1 CE18 CG2 CE19 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CG13

Exame de preguntas obxectivas	Realización dun exame de control o día fixado como tal no calendario de exames (10% da nota).	10	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CG13	CE18 CE19
-------------------------------	---	----	---	--------------

Outros comentarios sobre a Avaliación

En caso de non superar a materia na primeira convocatoria (xaneiro) o estudante deberá entregar de novo as actividades non entregadas ou non superadas, na convocatoria de xullo (data límite de entrega o mesmo día do exame, vía FAITIC, no cartafol correspondente). Igualmente deberá repetir o exame na data fixada en xullo en caso de non superar ou non presentarse ao exame de xaneiro.

Datas de exame: as oficiais do calendario de exames do Máster.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ALONSO, J. y GRANDE, I., **Comportamiento del consumidor**, 1, ESIC, 2004

SERRA, A., **Marketing turístico**, 1, Pirámide, 2005

MALHOTRA N, **Investigación de mercados**, 5, Prentice Hall, 2014

PARRA, E., **Gestión y dirección de empresas turísticas**, 1, McGraw-Hill, 2006

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determineno atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Metodoloxías docentes que se manteñen:

Para o curso 2020-2021, as metodoloxías docentes serán as mesmas no tres escenarios. A única adaptación que cabe resaltar, é a relativa ao seu modo de execución no que se refire ás modalidades do Máster: presencial e semipresencial. O Máster oferta o tres modalidades, por tanto, a adaptación non supón un gran problema.

Metodoloxías docentes que se modifican:

Non se modifica a dinámica propia de ningunha metodoloxía docente, excepto, como se di no apartado anterior, a súa modalidade de execución, presencial e virtual -na modalidade exclusivamente presencial- (no caso dun escenario mixto); e exclusivamente virtual -para as modalidades presencial e semipresencial- (no caso dun escenario a distancia).

Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías):

No potencial escenario de docencia semipresencial, as sesións de tutorización poderán realizarse presencialmente e/ou no

despacho virtual dos docentes, baixo a modalidade de concertación previa e no horario que se estableza. No caso dun escenario docente na modalidade a distancia, a tutorización realizarase unicamente polos medios telemáticos mencionados.

Modificacións (procédese) dos contidos a impartir:

Non hai modificacións nos contidos a impartir.

Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe:

A bibliografía adicional será proporcionada ao longo do desenvolvemento da materia.

Outras modificacións

Ferramentas para a docencia virtual. No escenario de docencia semipresencial, ademais da docencia presencial nas aulas, a actividade docente virtual impartirase mediante Campus Integra e preverase así mesmo o uso da plataforma de teledocencia Fatic como reforzo, e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

No escenario de docencia a distancia, a actividade docente realizarase exclusivamente de modo virtual.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Non hai cambios nin nos instrumentos nin nos criterios de avaliación establecidos na guía docente común.

Probas pendentes que se manteñen:

Todas as probas propostas na guía docente para as próximas convocatorias, mantéñense en calquera do tres modalidades de ensino previstas: presencial, mixta e a distancia, para o curso 2020-21. Os criterios de avaliación, así como a súa ponderación sobre a nota final, mantéñense, tanto para o alumnado asistente, como para o non asistente. Os procedementos ou tipoloxía de probas de avaliación, tampouco se modifican no seu contido, pero si no seu modo de execución, no caso dos dous potenciais escenarios docentes extraordinarios previstos. Así, no caso de estar nunha situación de ensino mixto ou semipresencial, as probas de avaliación poderán ser organizadas de modo presencial, dependendo das instalacións e medios dispoñibles. Si non fose posible facelas presencialmente, combinaríase a modalidade presencial coa virtual, ou se realizarían exclusivamente de forma virtual.

Si a situación é de ensino a distancia, todas as probas de avaliación realizaranse de modo virtual.

Probas que se modifican:

Para o curso 2020-2021, non hai modificacións nas probas de avaliación, excepto no referido á modalidade de avaliación: presencial ou virtual, dependendo do escenario sanitario no que leve a cabo a docencia.

Novas probas:

Non se prevén novas probas de avaliación.

Información adicional:

Non hai

DATOS IDENTIFICATIVOS**Turismo Interior e Rural**

Materia	Turismo Interior e Rural			
Código	O04M097V01105			
Titulación	Máster Universitario en Dirección e Planificación do Turismo Interior e de Saúde			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Gueimonde Canto, Ana Isabel			
Profesorado	Blanco Cerradelo, Lidia Cuiñas Otero, Emilio Gil Pereiras, María del Carmen Gueimonde Canto, Ana Isabel Lopes Barroso de Morais Moura, Duarte Nuno Moital Rodrigues, Luis Miguel Periañez Cañadillas, Iñaki			
Correo-e	agueimonde@uvigo.es			
Web	http://http://faitic.uvigo.es/			
Descrición xeral	Nesta materia analízanse os espazos turísticos de interior, así como todas as iniciativas de xestión turística para esta tipoloxía de destinos. Dentro do turismo de interior tamén se abordará o turismo cultural, turismo rural e turismo urbano, entre outros.			

Competencias

Código	
CG1	Analizar e relacionar a dimensión e o carácter dinámico do Turismo e o seu incidencia na Xestión e Dirección.
CG2	Predecir os potenciais turísticos dun territorio.
CG3	Utilizar métodos de xestión empresarial que conduzan á innovación e desenvolvemento do negocio.
CG4	Definir prioridades na consecución de obxectivos.
CG5	Hipotetizar as novas situacións.
CG6	Aconsellar estratexias e resolver problemas.
CG7	Planear nun contexto de responsabilidade social.
CG8	Inferir e valorar con espírito crítico os resultados obtidos.
CG9	Aplicar as técnicas de promoción e de marketing de servizos.
CG10	Negociar: chegar a acordos.
CG11	Organizar e liderar equipos.
CG12	Definir as competencias e habilidades a nivel individual, grupal e organizativo.
CG13	Promover o coñecemento e desenvolver instrumentos e procedementos que sexan sensibles ao recoñecemento das diferenzas entre mulleres e homes, procedencia e funcionalidad, á vez que potencien o enriquecemento humano dos equipos e das persoas sen diferenciar en canto a xénero, oportunidades e accesibilidade para todos, incluíndo os valores democráticos da sociedade europea actual, o fomento da cultura da paz e a protección medioambiental.
CE7	Listar as competencias e funcións das diferentes áreas de xestión.
CE8	Definir as novas tendencias na creación de produtos turísticos.
CE9	Describir as políticas públicas que afectan ao destino.
CE10	Citar as técnicas de dirección empresarial.
CE11	Definir as tendencias e a dinámica do os mercados turísticos.
CE12	Dirixir, organizar e gestionar medioambientalmente os distintos tipos de entidades turísticas, así como dos seus diferentes departamentos (financeiro, comercial, persoal, ...).
CE13	Gestionar o territorio turístico con criterios sostenibles.
CE15	Diagnosticar necesidades e oportunidades e identificar as potencialidades e ameazas do destino.
CE16	Deseñar produtos e priorizar proxectos turísticos.
CE17	Explicar o destino turístico como sistema.
CE18	Valorar sistemas de control da evolución da actividade turística.
CE20	Relacionar axentes implicados no desenvolvemento do produto turístico.
CE21	Construír a imaxe da organización.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Sintetizar os elementos e factores da actividade turística en destinos de interior	CG1 CG2 CG3 CG6 CG9 CG12 CG13 CE7 CE9 CE10 CE11 CE17 CE18 CE20
Identificar a oferta e a demanda turística en destinos de interior	CG1 CG2 CG5 CE8 CE11
Identificar as principais empresas e actividades turísticas en destinos de interior	CG2 CG3 CG4 CG6 CE7 CE12 CE17 CE20 CE21
Avaliar e interpretar o significado das relacións espaciais como factores que inflúen na actividade turística	CE13 CE15 CE17 CE18 CE20
Planificar percorridos turísticos en contextos urbanos e rurais	CG2 CG4 CG6 CG7 CG9 CG10 CG11 CG13 CE8 CE16
Atopar e aplicar metodoloxías adecuadas para valorizar os potenciais turísticos nos espazos urbanos e rurais	CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG8 CG9 CE8 CE11

Contidos

Tema

1. Teoría xeral do turismo interior
2. Patrimonio cultural e turismo
3. Turismo rural
4. Turismo urbano

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	25	13	38
Obradoiro	5	0	5
Estudo de casos	5	0	5
Foros de discusión	0	18	18
Resolución de problemas de forma autónoma	0	78	78

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Aulas teórico-prácticas.
Obradoiro	Obradoiro de turismo urbano pola cidade de Ourense. Exposición sobre o terreo de diferentes exemplos de turismo urbano.
Estudo de casos	Estudo de casos prácticos vinculados coa materia.
Foros de discusión	Esta actividade consistirá na creación dun glosario colaborativo sobre cada un dos temas da materia. Cada participante deberá contribuír introducindo termos aos glosarios e comentando os termos introducidos por compañeiros ou compañeiras. Os obxectivos da actividade son os seguintes: - Construción colaborativa dun documento sintético que conteña os termos, conceptos e elementos relevantes da disciplina, a fin de que poda ser usado como elemento de referencia básico por parte de todo o grupo. - Comprensión profunda dos conceptos abstractos e a aplicación dos mesmos.
Resolución de problemas de forma autónoma	Encomendarase a realización de catro traballos ou exercicios prácticos, arredor de cada un dos temas da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Foros de discusión	A atención personalizada, co fin de resolver dúbidas sobre a materia, desenvolverase tanto a través de actividades presenciais (titorias) como non presenciais (consultas vía e-mail).
Resolución de problemas de forma autónoma	A atención personalizada, co fin de resolver dúbidas sobre a materia, desenvolverase tanto a través de actividades presenciais (titorias) como non presenciais (consultas vía e-mail).
Probas	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	A atención personalizada, co fin de resolver dúbidas sobre a materia, desenvolverase tanto a través de actividades presenciais (titorias) como non presenciais (consultas vía e-mail).

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Foros de discusión	Trátase de realizar un glosario colaborativo relacionado cos contidos da materia. Cada participante do curso deberá de contribuír como mínimo con unha achega ao glosario (definición de concepto, expresión, proceso, etc. relevante para a disciplina) e realizar tamén dous comentarios a definicións incorporadas ao glosario previamente por outros/as compañeiros/as (aclaracións, correccións, ampliacións, críticas, puntualizacións, etc. ás definicións de outros/as) - Valorarase a oportuna escolla de termos así como a súa definición. - Valorarase tanto o número de achegas (mínimo 1) e o número de comentarios a achegas doutros/as compañeiro/as (mínimo 2), como, fundamentalmente, a calidade, rigor e relevancia dos mesmos. - Así mesmo, valorarase o uso de fontes de información adecuadas e rigorosas para definir os vocábulos. Neste sentido, é obrigatorio que o alumnado indique sempre as referencias das fontes empregadas.	5	CG1 CE11 CG2 CE15 CG5 CE17 CG6 CE18 CG10 CE20 CG11 CE21 CG13

Resolución de problemas de forma autónoma	4 traballos ou exercicios prácticos, que versarán arredor de cada un dos temas da materia. En cada traballo valorarase: - Precisión e claridade na exposición das ideas principais. - Orde e coherencia de argumentos. - Capacidade analítica, de relación, e o sentido crítico. - Corrección formal. - Correcto uso das fontes e referencias bibliográficas.	75	CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG12 CG13	CE7 CE8 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE15 CE16 CE17 CE20
Exame de preguntas obxectivas	Proba de seguimento da adquisición das competencias e coñecementos da materia.	20	CG1 CG3 CG6 CG7 CG8	CE7 CE8 CE9 CE10 CE11 CE15 CE17 CE20

Outros comentarios sobre a Avaliación

Enténdese que os estudantes que teñan algunha cualificación nalgunha das actividades obxecto de avaliación seguen a avaliación continua e optan, por tanto, por este sistema de avaliación.

Para superar a avaliación continua é obrigatoria a realización todos os traballos e probas indicados arriba. Ademais é preciso obter como mínimo un 5 sobre 10 en cada un dos traballos e probas.

En caso de non superar algún traballo ou proba na primeira convocatoria (xaneiro) o alumno ou alumna deberá de entregar de novo as actividades non entregadas ou non superadas, na convocatoria de xuño-xullo (data límite de entrega o mesmo día do exame, vía FAITIC, no cartafol correspondente). Igualmente deberá repetir o exame na data fixada en xuño-xullo en caso de non superar ou non presentarse ao exame de xaneiro. O alumnado que suspenda ou deixe algunha tarefa sen realizar na primeira oportunidade terá unha cualificación de suspenso na primeira oportunidade (xaneiro). A nota numérica que lle aparecería en actas na primeira oportunidade (xaneiro) sería a correspondente á media ponderada das diferentes probas de avaliación, e en caso de que a media dese aprobado, apareceríalle unha cualificación de 4,9.

Alternativa b)

- Exame global dos contidos da materia en xuño-xullo. A cualificación do exame será o 100% da nota.
- Estrutura do exame do 100%:
  - Unha primeira parte de cuestións relativas a conceptos básicos da materia. Será necesario obter unha nota mínima (7 sobre 10) nesta parte da proba para poder realizar a seguinte parte.
  - Unha segunda parte consistente en cuestións de relacionamento, casos prácticos, exercicios, preguntas tipo tema, etc.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Comisión Académica do Máster para o curso 2020-2021. Non obstante, o calendario pode ser modificado ao longo do curso por algún imprevisto. Consultade a páxina web do Máster por se hai cambios no mesmo. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames, prevalecerán as sinaladas na mencionada páxina web (<http://www.masterturismoourense.es/>)

Observación importante: Calquera evidencia de probas ou traballos plaxiados ou copiados suporá unha cualificación de suspenso na materia na convocatoria na que se detecte a copia ou plaxio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Crosby, A., **Re-inventando el turismo rural: gestion y desarrollo**, Laertes, 2009

Gomez Borja, M.A.; Mondejar Jimenez, J.A.; Sevilla Sevilla, C. (Coord.), **Gestión del turismo cultural y de ciudad**, Ediciones de la Universidad de Castilla-La Mancha, 2005

O.M.T., **El Turismo urbano y la cultura: la experiencia europea**, O.M.T., 2005

Valenzuela Rubio (Coord.), **Los Turismos de Interior: El retorno a la tradición viajera**, Ediciones de la Universidad Autónoma de Madrid, 1997

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

Esta Guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumnado na materia e concíbese de forma flexible. En consecuencia, podéanse requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica do curso e/ou do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Achegaráselle ao alumnado a información e as pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

En caso de que se dean circunstancias excepcionais que impidan a realización do exame de modo presencial, este realizarase de modo on-line (a través da plataforma Faitic), na mesma data e hora fixadas no calendario oficial. Igualmente, subiranse os contidos da materia e explicacións á plataforma Faitic en caso de non poder impartirse na súa totalidade de forma presencial.

As actividades a realizar durante o curso xa se deben, en todo caso e situación, entregar mediante a plataforma faitic.

Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

A atención ao alumnado realizarase a través de comunicacións por e-mail e por videoconferencia (campus remoto da UVigo). Para a realización de videoconferencias será necesario acordar previamente a cita entre docente e alumno/a.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Turismo Termal e de Saúde**

Materia	Turismo Termal e de Saúde			
Código	O04M097V01201			
Titulación	Máster Universitario en Dirección e Planificación do Turismo Interior e de Saúde			
Descritores	Creditos ECTS 9	Carácter OB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Alén González, María Elisa			
Profesorado	Alén González, María Elisa Barreto Simões Ramos, Adriano Augusto Braña Cobas, Ramón Luis Crecente Maseda, Mario González Diéguez, Emma Losada Sánchez, María Nieves Pérez Fernández, María Reyes Suárez Troitiño, Fernando			
Correo-e	alen@uvigo.es			
Web				

Descrición xeral A materia Turismo Termal e de Saúde é unha materia fundamental dentro da titulación xa que achega unha parte moi importante dos coñecementos en materia termal que o alumno deberá posuír ao finalizar os estudos e obter o título.

Esta materia servirá como elemento fundamental da especialización, xa que introducirá ao estudante as particularidades do sector.

A metodoloxía será teórico-práctica. Nas clases teóricas desenvolveranse os conceptos necesarios para comprender e analizar o temario da materia. Nas clases prácticas exoranse exemplos, escenarios e casos para aplicar o exposto nas clases teóricas a situacións concretas e reais.

Tras realizar o curso os estudantes serán capaces de definir o turismo termal, o perfil de quen o practican, analizar o termalismo en función dos diferentes tipos de clasificación das augas e dispor dunha ampla visión dos principais centros termais en Galicia e España, entre outras.

Competencias

Código	
CB1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoito nun contexto de investigación.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
CG1	Analizar e relacionar a dimensión e o carácter dinámico do Turismo e o seu incidencia na Xestión e Dirección.
CG3	Utilizar métodos de xestión empresarial que conduzan á innovación e desenvolvemento do negocio.
CG4	Definir prioridades na consecución de obxectivos.
CG6	Aconsellar estratexias e resolver problemas.
CG7	Planear nun contexto de responsabilidade social.
CG11	Organizar e liderar equipos.
CE11	Definir as tendencias e a dinámica do os mercados turísticos.
CE16	Deseñar produtos e priorizar proxectos turísticos.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Estudar os principais centros termais en Galicia, España e os máis relevantes do estranxeiro	CB2 CG1 CG3

Contidos

Tema	
- Concepto e estratexias de Turismo Termal.	<ul style="list-style-type: none"> o Introducción ao termalismo. o Turismo de saúde e termal. o Sector termal. o Estrutura do sector termal. o Futuro do sector. o Pasado, presente e futuro do termalismo. o Perfil do termalista.
- Comercialización do Turismo de Saúde	o Adaptación dos coñecementos xerais da mercadotecnia e comercialización á realidade dos diferentes produtos turísticos, con especial fincapé no turismo de saúde.
- O establecemento termal	<ul style="list-style-type: none"> o Centros termais. o Clasificación dos centros termais. o Apertura dun centro termal. o Concepto de Balneario.
- Aspectos Sanitarios do termalismo	<ul style="list-style-type: none"> o Aspectos de saúde relacionados co termalismo o Diferentes tipos de augas mineromedicinais o Técnicas hidrotermais o Indicacións para a saúde dos tratamentos balneoterápicos

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	40	80	120
Seminario	5	7.5	12.5
Obradoiro	5	7.5	12.5
Resolución de problemas de forma autónoma	0	75	75
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	2	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Clases teóricas
Seminario	Aplicación de contidos de clases teóricas
Obradoiro	Formulación de escenarios
Resolución de problemas de forma autónoma	Investigación para resolver casos

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Clases teóricas para exposición dos contidos principais
Seminario	Clases de exposición de aspectos concretos da materia.
Obradoiro	Sesións prácticas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Lección maxistral	Necesaria a asistencia dun mínimo do 80% das sesións na modalidade presencial	10 CB1 CB2	CE11 CE16

Seminario	Resolución de casos	30	CG1 CG3 CG4 CG6 CG7 CG11	CE11 CE16
Obradoiro	Resolución de casos de aula	20		CE16
Resolución de problemas de forma autónoma	Realización de traballo/	20		
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame	20	CB1 CB2	CE11

Outros comentarios sobre a Avaliación

Modalidade presencial. A materia require unha presencialidade na parte teórica (mínimo 80%) para poder resolver as cuestións formuladas na aula así como para resolver o traballo da materia. Así, a nota de avaliación continua suporá o 80% da nota final. O outro 20% corresponderá á realización dun exame da parte teórica. Para que se teña en conta a nota de avaliación continua é necesario alcanzar unha puntuación mínima de 5 puntos sobre 10 no exame. En caso de non superar a avaliación continua (incluído o 80% de asistencia), o estudante terá que facer un exame final que se corresponderá co 100% da nota.

Na modalidade semipresencial e virtual, o estudante terá que realizar unha aprendizaxe propia dos contidos, e a partir deles realizar as distintas actividades que se vaian propondo na materia. A avaliación e o control da aprendizaxe correspóndese coa cualificación media obtida nesas actividades, sen prexuízo de que será necesario superar un exame de control final para a súa validación.

En ambas modalidades, no caso de non superar a materia na convocatoria ordinaria, o estudante realizará un exame final en xullo.

As cualificacións de todas as probas, parciais ou finais, prácticas e actividades só terán efectos no curso académico no que se propoñan. A plataforma de aula virtual conta con ferramentas para detectar posibles comportamentos anómalos e deshonestos, así como para detectar posibles plaxios en traballos escritos. No caso de detección de plaxio nalgunha proba/traballo/test/exame/actividade a cualificación final da materia será Suspenso (0) e o feito será comunicado ao Decanato do Centro para que adopte as medidas oportunas.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Erfurt-Cooper, P. & Cooper, M., **Health and Wellness tourism**, Channel view Publications, 2009

Kay Smith, M. & Puczkó, L., **The Routledge Handbook of Health Tourism**, Routledge, 2017

Mourelle, L.; Meijide, R.; Freire, A.; Maraver, F.; Carretero, Ml., **Técnicas hidrotermales y estética del bienestar.**, Paraninfo, 2009

Pérez Fernández, M.R, **Principios de hidroterapia y balneoterapia**, McGraw-Hill, 2005

Viegas, J.; Viegas, F., **Turismo de saúde e Bem-estar no mundo**, Senac, 2011

Recomendacións

Outros comentarios

Tanto a asistencia ás clases como aos posibles seminarios ou visitas a establecementos considéranse de carácter obrigatorio. Así como a realización dos casos prácticos de traballos colectivos e/ou individuais.

Contéplase tamén algunhas lecturas complementarias para aumentar o coñecemento sobre a materia fose da aula.

Valorarase positivamente a participación activa na clase, tanto achegas propias, como preguntas aos relatores e será de carácter obrigatorio a posta en común na clase dos traballos realizados.

Plan de Continxencias

Descrición

En caso de que se den circunstancias excepcionais que impidan a realización do exame de modo presencial, este se realizará na mesma data e hora do calendario oficial de modo online (a través da plataforma faitic). Igualmente, subiranse os contidos da materia e explicacións á plataforma faitic en caso de non poder impartirse na súa totalidade de forma presencial.

As actividades a realizar durante o curso xa se deben entregar mediante a plataforma faitic

---

DATOS IDENTIFICATIVOS**Turismo de Natureza e Ecoturismo**

Materia	Turismo de Natureza e Ecoturismo			
Código	O04M097V01202			
Titulación	Máster Universitario en Dirección e Planificación do Turismo Interior e de Saúde			
Descritores	Creditos ECTS 6	Carácter OB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Araújo Vila, Noelia			
Profesorado	Araújo Vila, Noelia Blanco Cerradelo, Lidia Paul Carril, Valeria			
Correo-e	naraujo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código	
CB1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoitado nun contexto de investigación.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
CB4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
CB5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.
CG8	Inferir e valorar con espírito crítico os resultados obtidos.
CG11	Organizar e liderar equipos.
CG12	Definir as competencias e habilidades a nivel individual, grupal e organizativo.
CG13	Promover o coñecemento e desenvolver instrumentos e procedementos que sexan sensibles ao recoñecemento das diferenzas entre mulleres e homes, procedencia e funcionalidade, á vez que potencien o enriquecemento humano dos equipos e das persoas sen diferenciar en canto a xénero, oportunidades e accesibilidade para todos, incluíndo os valores democráticos da sociedade europea actual, o fomento da cultura da paz e a protección medioambiental.
CE1	Aplicar instrumentos de planificación.
CE3	Aplicar sistemas de calidade e xestión medioambiental, económica e social.
CE13	Gestionar o territorio turístico con criterios sostenibles.
CE15	Diagnosticar necesidades e oportunidades e identificar as potencialidades e ameazas do destino.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Xuzgar de modo crítico conceptos clave, de materias como natureza, espazo natural, espazo protexido, ecoturismo, etc.	CB3 CB4 CB5 CG12
Discutir os tipos de turismo na natureza que a bibliografía habitualmente distingue, o ecoturismo, destacando as súas especificidades	CB1 CB5 CG12
Identificar distintas empresas que ofrecen actividades de turismo na natureza e aprender a caracterizalas desde a perspectiva da mercadotecnia tendo en conta cuestións como os prezos	CB5 CG12 CE15

Deseñar produtos de turismo na natureza especificamente de ecoturismo	CB2 CB4 CB5 CG8 CG12
Identificar os impactos que o turismo ten nos espazos naturais e no patrimonio natural e, a partir desta dedución, propor técnicas e métodos para xestionalos.	CB2 CG8 CG12 CE13 CE15
Comprender os procedementos de planificación turística dos espazos protexidos, tanto normativos (de ordenación física ou zonificación) como de xestión (coa cuestión de uso público como tema central)	CB1 CB5 CE1
Identificar técnicas e métodos para a xestión adecuada do turismo en espazos protexidos, a partir de casos prácticos, discutindo a pertinencia da eventual participación do sector privado nesa xestión.	CB1 CB2 CB4 CB5 CG8 CG11 CG12 CE3 CE13 CE15
Conseguir capacidades para traballar no medio natural e nos espazos naturais protexidos como profesionais ou técnicos/as en turismo, sobre todo nun marco colaborativo con outros/outras profesionais e no seo de organizacións ou organismos especializados	CB2 CB3 CB4 CB5 CG11 CG12 CG13 CE1 CE13 CE15

Contidos

Tema	
BLOQUE 1. A NATUREZA E O TURISMO NA NATUREZA. O TURISMO EN ESPAZOS PROTEXIDOS	1.1. Xenealoxía básica da noción de natureza. Novos turismos na natureza 1.2. Cara a unha definición de turismo na natureza. O debate turismo na natureza / turismo nos espazos naturais protexidos. O debate turismo no espazo rural / turismo no espazo natural 1.3. Tipoloxía de turismos na natureza 1.4. As peculiaridades do *ecoturismo 1.5. O turismo nos espazos naturais protexidos: gobernanza, instrumentos de planificación e mecanismos de xestión
BLOQUE 2. EMPRESAS, PRODUTOS E ACTIVIDADES DE TURISMO NA NATUREZA	2.1. Produtos e actividades de turismo na natureza. O turismo activo e o turismo de aventuras 2.2. Oferta empresarial en turismo da natureza 2.3. Mercadotecnia e comercialización do turismo da natureza.
BLOQUE 3. O TURISMO NA NATUREZA EN GALICIA	3.1. O medio natural galego: xeomorfoloxía, climatoloxía, hidroxeografía e bioxeografía. Potenciais turísticos asociados 3.2. O estado do medio ambiente. Os impactos ambientais do turismo nos ámbitos máis fráxiles da xeografía galega 3.3. Os espazos protexidos na Galicia. Principais categorías de protección a escala galega, española, europea e internacional 3.4. A posta en valor turístico dos espazos protexidos galegos

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	25	5	30
Traballo tutelado	5	5	10
Estudo de casos	3	5	8
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	101	101

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Seminario	Docencia teórico-práctica na aula. Impartirase en galego ou castelán, a petición do alumnado.
Traballo tutelado	Traballos adaptados á teoría.
Estudo de casos	Estudos de caso en función da teoría impartida.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Estudo de casos/análises de situación: o alumno poderá concertar tutoría individualizada co coordinador da materia para preguntar dúbidas sobre o caso práctico a realizar, vinculado coa teoría desenvolvida na materia
Seminario	Os alumnos poderán discutir entre eles e preguntar dúbidas ao coordinador sobre os casos prácticos a realizar.
Traballo tutelado	Nas propias aulas os alumnos debaterán e resolverán cuestións sobre a teoría que se está impartindo na propia clase.

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Exame de preguntas de desenvolvemento	Será necesario realizar un exame de control na data fixada para iso no mes de xaneiro (de carácter obrigatorio). Para superar a materia é de carácter obrigatorio entregar os 3 bloques de actividades, así como realizar o exame, obtendo un mínimo de 4 en cada unha das partes e unha nota media igual ou superior a 5.	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG8	CE1 CE3 CE13 CE15
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumno deberá entregar tres bloques de actividades ao longo do cuadrimestre a través da plataforma faitic, menú EXERCICIOS (no cartafol correspondente).	90	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG8 CG11 CG12 CG13	CE1 CE3 CE13 CE15

Outros comentarios sobre a Avaliación

En caso de non superar a materia na primeira convocatoria (marzo) o alumno deberá de entregar de novo as actividades non entregadas ou non superadas na convocatoria de xullo (data límite de entrega o mesmo día do exame, vía FAITIC, no cartafol correspondente). Igualmente deberá repetir o exame na data fixada en xullo en caso de non superar ou non presentarse ao exame de marzo.

Data de exame da primeira convocatoria a indicada no calendario do oficial de exames do master.

A avaliación será a mesma para as 3 modalidades: presencial, semipresencial e online.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

PAÛL, V.; ARAÚJO, N. e FRAIZ, J.A., **Manual de turismo na natureza e a súa aplicación en Galicia,**

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

En caso de que se dean circunstancias excepcionais que impidan a realización do exame de modo presencial, este se realizará na mesma data e hora do calendario oficial de modo online (a través da plataforma faitic).

Igualmente, subiranse os contidos da materia e explicacións á plataforma faitic.

As actividades a realizar durante o curso xa se deben entregar mediante a plataforma faitic.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prácticas Externas**

Materia	Prácticas Externas			
Código	O04M097V01203			
Titulación	Máster Universitario en Dirección e Planificación do Turismo Interior e de Saúde			
Descritores	Creditos ECTS 9	Carácter OB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Fraiz Brea, José Antonio			
Profesorado	Fraiz Brea, José Antonio			
Correo-e	jafraiz@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Contextualización das prácticas: descrición da institución/empresa. Perfís profesionais vinculados coa dirección e planificación do turismo. As prácticas externas como instrumento de desenvolvemento dos profesionais no sector turístico.			

Competencias

Código	
CB1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoito nun contexto de investigación.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
CB4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
CB5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.
CG1	Analizar e relacionar a dimensión e o carácter dinámico do Turismo e o seu incidencia na Xestión e Dirección.
CG2	Predicir os potenciais turísticos dun territorio.
CG3	Utilizar métodos de xestión empresarial que conduzan á innovación e desenvolvemento do negocio.
CG4	Definir prioridades na consecución de obxectivos.
CG5	Hipotetizar as novas situacións.
CG6	Aconsellar estratexias e resolver problemas.
CG7	Planear nun contexto de responsabilidade social.
CG8	Inferir e valorar con espírito crítico os resultados obtidos.
CG9	Aplicar as técnicas de promoción e de marketing de servizos.
CG10	Negociar: chegar a acordos.
CG11	Organizar e liderar equipos.
CG12	Definir as competencias e habilidades a nivel individual, grupal e organizativo.
CG13	Promover o coñecemento e desenvolver instrumentos e procedementos que sexan sensibles ao recoñecemento das diferenzas entre mulleres e homes, procedencia e funcionalidade, á vez que potencien o enriquecemento humano dos equipos e das persoas sen diferenciar en canto a xénero, oportunidades e accesibilidade para todos, incluíndo os valores democráticos da sociedade europea actual, o fomento da cultura da paz e a protección medioambiental.
CE1	Aplicar instrumentos de planificación.
CE2	Analizar críticamente a información económico-patrimonial das organizacións turísticas.
CE3	Aplicar sistemas de calidade e xestión medioambiental, económica e social.
CE4	Explicar o marco legal que regula as actividades turísticas.
CE5	Diferenciar a importancia das redes nas que a organización atópase inmersa e usalas para situarse fronte a outras organizacións.
CE6	Descrición das áreas de xestión da administración pública turística.
CE7	Listar as competencias e funcións das diferentes áreas de xestión.
CE8	Definir as novas tendencias na creación de produtos turísticos.
CE9	Descrición das políticas públicas que afectan ao destino.
CE10	Citar as técnicas de dirección empresarial.

CE11	Definir as tendencias e a dinámica do os mercados turísticos.
CE12	Dirixir, organizar e gestionar medioambientalmente os distintos tipos de entidades turísticas, así como dos seus diferentes departamentos (financeiro, comercial, persoal, ...).
CE13	Gestionar o territorio turístico con criterios sostenibles.
CE15	Diagnosticar necesidades e oportunidades e identificar as potencialidades e ameazas do destino.
CE16	Deseñar produtos e priorizar proxectos turísticos.
CE17	Explicar o destino turístico como sistema.
CE18	Valorar sistemas de control da evolución da actividade turística.
CE19	Aplicar técnicas de recolleita e análise de datos.
CE20	Relacionar axentes implicados no desenvolvemento do produto turístico.
CE21	Construír a imaxe da organización.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Pór en práctica todos os coñecementos adquiridos ao longo do máster, ao que se engade capacidade resolutiva, iniciativa, traballo en equipo e todas as competencias indicadas nas diferentes materias.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CG13 CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE15 CE16 CE17 CE18 CE19 CE20 CE21

Contidos

Tema	
SEMINARIO INTRODUCTORIO Á MATERIA	- Análise da situación actual do sector turístico. - Pautas e recomendacións para a realización das prácticas externas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticum, Practicas externas e clínicas	0	210	210
Seminario	5	0	5
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	0	10	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Realización de prácticas nunha empresa do sector turístico.
Seminario	Seminario introductorio: recomendacións para a realización das prácticas externas.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Seminario	Orientacións para a realización das prácticas externas.
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Realización das prácticas en empresas ou institucións do sector turístico.
Probas	Descrición
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Resumo das actividades realizadas nas prácticas.

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	O alumno realizará un informe no que explicará as tarefas e funcións levadas a cabo durante as prácticas. A empresa cubrirá un impreso de valoración do alumno.	100	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CG13	CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE15 CE16 CE17 CE18 CE19 CE20 CE21

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Metodoloxías docentes que se manteñen:

Para o curso 2020-2021, as metodoloxías docentes serán as mesmas no tres escenarios.

Metodoloxías docentes que se modifican:

Non se modifica a dinámica propia de ningunha metodoloxía docente. No caso de que non se poidan completar na súa totalidade as prácticas en empresas ou institucións, a participación en seminarios/conferencias virtuais relacionadas co Sector Turístico e os informes de devandita actividade suplirán as horas que faltan de presencialidade.

Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías):

Para esta materia as tutorizacións, xa se viñan realizando de maneira non presencial.

Modificacións (procédese) dos contidos a impartir:

Non procede.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Non hai cambios nin nos instrumentos nin nos criterios de avaliación establecidos na guía docente común.

No caso de que non se poidan completar as prácticas de maneira presencial nin virtual, avaliaranse a asistencia e os informes das actividades virtuais realizadas.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Traballo de Fin de Máster**

Materia	Traballo de Fin de Máster			
Código	O04M097V01204			
Titulación	Máster Universitario en Dirección e Planificación do Turismo Interior e de Saúde			
Descritores	Creditos ECTS 6	Carácter OB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Fraiz Brea, José Antonio			
Profesorado	Fraiz Brea, José Antonio			
Correo-e	jafraiz@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	-Planificación, deseño e desenvolvemento dun proxecto de dirección e planificación turística. -Elaboración dunha memoria do proxecto de empresa/institución.			

Competencias

Código	
CB1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoito nun contexto de investigación.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
CB4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
CB5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.
CG1	Analizar e relacionar a dimensión e o carácter dinámico do Turismo e o seu incidencia na Xestión e Dirección.
CG2	Predecir os potenciais turísticos dun territorio.
CG3	Utilizar métodos de xestión empresarial que conduzan á innovación e desenvolvemento do negocio.
CG4	Definir prioridades na consecución de obxectivos.
CG5	Hipotetizar as novas situacións.
CG6	Aconsellar estratexias e resolver problemas.
CG7	Planear nun contexto de responsabilidade social.
CG8	Inferir e valorar con espírito crítico os resultados obtidos.
CG9	Aplicar as técnicas de promoción e de marketing de servizos.
CG10	Negociar: chegar a acordos.
CG11	Organizar e liderar equipos.
CG12	Definir as competencias e habilidades a nivel individual, grupal e organizativo.
CG13	Promover o coñecemento e desenvolver instrumentos e procedementos que sexan sensibles ao recoñecemento das diferenzas entre mulleres e homes, procedencia e funcionalidad, á vez que potencien o enriquecemento humano dos equipos e das persoas sen diferenciar en canto a xénero, oportunidades e accesibilidade para todos, incluíndo os valores democráticos da sociedade europea actual, o fomento da cultura da paz e a protección medioambiental.
CE1	Aplicar instrumentos de planificación.
CE2	Analizar críticamente a información económico-patrimonial das organizacións turísticas.
CE3	Aplicar sistemas de calidade e xestión medioambiental, económica e social.
CE4	Explicar o marco legal que regula as actividades turísticas.
CE5	Diferenciar a importancia das redes nas que a organización atópase inmersa e usalas para situarse fronte a outras organizacións.
CE6	Describir as áreas de xestión da administración pública turística.
CE7	Listar as competencias e funcións das diferentes áreas de xestión.
CE8	Definir as novas tendencias na creación de produtos turísticos.
CE9	Describir as políticas públicas que afectan ao destino.
CE10	Citar as técnicas de dirección empresarial.
CE11	Definir as tendencias e a dinámica do os mercados turísticos.

CE15 Diagnosticar necesidades e oportunidades e identificar as potencialidades e ameazas do destino.

CE16 Diseñar produtos e priorizar proxectos turísticos.

CE18 Valorar sistemas de control da evolución da actividade turística.

CE19 Aplicar técnicas de recolleita e análise de datos.

CE21 Construír a imaxe da organización.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
-Integrar os coñecementos asimilados sobre as diversas disciplinas impartidas durante todo o máster universitario nun único traballo.	CB1
	CB2
	CB3
	CB4
	CB5
	CG1
	CG2
	CG3
	CG4
	CG5
	CG6
	CG7
	CG8
	CG9
	CG10
	CG11
	CG13
	CE1
	CE2
	CE3
	CE4
CE5	
CE6	
CE7	
CE8	
CE9	
CE10	
CE11	
CE15	
CE16	
CE18	
CE19	
CE21	

-Facilitar o desenvolvemento das habilidades críticas, analíticas e creativas do alumno ao adaptar solucións e métodos estudados teoricamente a problemas reais.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG13
CE1
CE2
CE3
CE4
CE5
CE6
CE7
CE8
CE9
CE10
CE11
CE15
CE16
CE18
CE19
CE21

-Proporcionar ao alumno unha oportunidade de observar as responsabilidades dos directivos e a complexidade na administración do sector turístico, xa que estarán inmersos nunha realidade empresarial que lles exporá dúbidas e retos.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CG13
CE1
CE2
CE3
CE4
CE5
CE6
CE7
CE8
CE9
CE10
CE11
CE15
CE16
CE18
CE19
CE21

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	5	0	5
Traballo	0	144	144

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Seminario de pautas e recomendacións para realizar un traballo fin de máster.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Orientacións de como elaborar o TFM.
Probas	Descrición
Traballo	*Tutorización individual do TFM por parte do titor.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
TraballoRealización dun TFM tutorizado ao longo do 2º cuatrimestre.	100	CB1 CG1 CE1 CB2 CG2 CE2 CB3 CG3 CE3 CB4 CG4 CE4 CB5 CG5 CE5 CG6 CE6 CG7 CE7 CG8 CE8 CG9 CE9 CG10 CE10 CG11 CE11 CG13 CE15 CE16 CE18 CE19 CE21

Outros comentarios sobre a Avaliación

As datas de defensa das convocatorias ordinaria e extraordinaria serán as oficiais do calendario académico do Máster.

Bibliografía. Fontes de información**Bibliografía Básica**

Bell, J., **Cómo hacer tu primer trabajo de investigación**, 1, Gedisa, 2002

Bibliografía Complementaria**Recomendacións****Plan de Continxencias****Descrición**

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o

profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Metodoloxías docentes que se manteñen:

Para o curso 2020-2021, as metodoloxías docentes serán as mesmas no tres escenarios. A única adaptación que cabe resaltar, é a relativa ao seu modo de execución no que se refire ás modalidades do Máster: presencial e semipresencial. O Máster oferta o tres modalidades, por tanto, a adaptación non supón un gran problema.

Metodoloxías docentes que se modifican:

Non se modifica a dinámica propia de ningunha metodoloxía docente, excepto, como se di no apartado anterior, a súa modalidade de execución, presencial e virtual -na modalidade exclusivamente presencial- (no caso dun escenario mixto); e exclusivamente virtual -para as modalidades presencial e semipresencial- (no caso dun escenario a distancia).

Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías):

No potencial escenario de docencia semipresencial, as sesións de tutorización poderán realizarse presencialmente e/ou no despacho virtual dos docentes, baixo a modalidade de concertación previa e no horario que se estableza. No caso dun escenario docente na modalidade a distancia, a tutorización realizarase unicamente polos medios telemáticos mencionados.

Modificacións (procédese) dos contidos a impartir:

Non hai modificacións nos contidos a impartir.

Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe:

A bibliografía adicional será proporcionada ao longo do desenvolvemento da materia.

Outras modificacións

Ferramentas para a docencia virtual. No escenario de docencia semipresencial, ademais da docencia presencial nas aulas, a actividade docente virtual impartirase mediante Campus Integra e preverase así mesmo o uso da plataforma de teledocencia Fatic como reforzo, e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

No escenario de docencia a distancia, a actividade docente realizarase exclusivamente de modo virtual.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Non hai cambios nin nos instrumentos nin nos criterios de avaliación establecidos na guía docente común.

Probas pendentes que se manteñen:

Todas as probas propostas na guía docente para as próximas convocatorias, mantéñense en calquera do tres modalidades de ensino previstas: presencial, mixta e a distancia, para o curso 2020-21. Os criterios de avaliación, así como a súa ponderación sobre a nota final, mantéñense, tanto para o alumnado asistente, como para o non asistente. Os procedementos ou tipoloxía de probas de avaliación, tampouco se modifican no seu contido, pero si no seu modo de execución, no caso dos dous potenciais escenarios docentes extraordinarios previstos. Así, no caso de estar nunha situación de ensino mixto ou semipresencial, as probas de avaliación poderán ser organizadas de modo presencial, dependendo das instalacións e medios dispoñibles. Si non fose posible facelas presencialmente, combinaríase a modalidade presencial coa virtual, ou se realizarían exclusivamente de forma virtual.

Si a situación é de ensino a distancia, todas as probas de avaliación realizaranse de modo virtual.

Probas que se modifican:

Para o curso 2020-2021, non hai modificacións nas probas de avaliación, excepto no referido á modalidade de avaliación: presencial ou virtual, dependendo do escenario sanitario no que leve a cabo a docencia.

Novas probas:

Non se prevén novas probas de avaliación.

Información adicional:

Non hai
